

GORIŠKA STRAŽA

Številka 31.

V Gorici v četrtek 19. aprila 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej. List izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“ Tisk. S. Spazzal v Trstu. Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri — predpoldne. — Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 30 L. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Odgovorni urednik: RICHARD OREL.

Vojni liferantje

Zagovorniki bank so dvignili obrambni zid, za katerega se danes skrivajo pred napadi ljudstva: «Predragi združniki, pustite nas v miru, kajti mi smo nedolžni! Ali ne veste, da Rybar in tovariši niso niti smeli pomagati Primorcem? Kako naj tudi jugoslovanska vlada pomaga vam, ki ste italijanski državljani? Bodite vendar pametni in pomislite, da mora Jugoslavija skrbeti za svoje ljudi, Italija naj pa za svoje!»

Taki so glasovi, ki prihajajo iz ust bankirskih prijateljev!

In tudi dr. Wilfan se v nedeljski «Edinosti» poprašuje, ali sploh ima Jugoslavija «pravico nam tako pomoč nuditi in dajati.»

Oh, nesrečni delegatje, nesrečni dr. Rybar! Kako radi bi bili oni pomagali zadrugam in ubogemu ljudstvu! Pa niso mogli in niso smeli, ker niso imeli pravice.

Velike tržaške firme!

Edino bankam se je dalo tedaj pomagati. In te uboge revice so bile res pomoči potrebne!! Kajti prehudu so trpele uboge banke v vojnem času! Le glejte, kaj piše nedeljska «Edinost» o nesrečni Jadranski banki: «Razen izgub, ki jih je banka pretrpela ob priliki zamenjave kron v lire, je banka posodila raznim tržaškim firmam za časa vojske velike svote na podlagi njihovih liferacij avstro-ogrski armadi. Za dotične liferacije doslej stranke niso prejele ničesar in bi morale razne velike tržaške firme iti v konkurz, ako bi banka zahtevala plačilo.»

Kaj pa je to? Velike tržaške firme v konkurz! Ali ste slišali bravci «Goriške Straže»? Jadranska banka je morala dobiti denar, da se rešijo tržaške firme! Vleči je treba iz blata vojne liferante, obvarovati poloma varožnike!

Ali ste slišali!

Človek ne more skoro verjeti! Saj so tržaški trgovci vendar italijanski podaniki! In ali nismo ravnokar slišali, da Jugoslavija ne more in ne sme pomagati italijanskim državljanom? Jugoslavija nima niti «pravice nuditi tako pomoč». Odkod so vzeli torej kar naenkrat gospod Rybar in tovariši pravico, da se potegujejo za usodo tržaških liferantov, ki so pravi in pristni italijanski državljani? In ali niso «velike tržaške firme» povrhu še iz večine italijanske narodnosti?

Naše ljudstvo stoji pred nezaslišanim dejstvom:

Za usodo tržaških italijanskih vojnih liferantov se je jugoslovanska delegacija mogla in smela zavzeti, za slovenske in hrvatske zadrugice se ni

mogla, se ni smela, ni imela pravice se potegniti.

Italijanski dobavljači avstro-ogrskemu vojski so našli pri dr. Rybaru pomoč, slovensko-hrvatsko združništvo, od katerega je odvisna usoda tisočev in tisočev naših kmetov in delavskih družin, je bilo zapuščeno. Za bogatine ena postava, za reveže druga.

Kakor vedno: kdor kaj ima, za te-

ga se vsi oblastniki tega sveta potegujejo, kdor nima nič, ta je sirota.

Ljudstvo ne bo nikdar pozabilo te krivice in bo započeti boj za izmenjavo združnega denarja nadaljevalo brez omahovanja. Pravica mora zmagati in bo tudi zmagala, ako bomo trdno in neizprosno in brez kolebanja šli v našem boju do konca.

Vrnite ljudstvu denar, vrnite mu čast, vrnite mu vero v pravico!

Kaj se godi po svetu?

Boj med Sturzom in Mussolinijem se nadaljuje. Še vedno piše vse časopise Italije o glavni skupščini v Torinu. Kajti po fašistovski revoluciji je bil to prvi občni zbor velike organizirane stranke v državi. Prvič si je upala velika organizacija izpregovoriti svobodno besedo in kritizirati vlado. Mnogo malodušnih strank se je te dni oddahnilo. Vsem tistim, ki niso zadovoljni z razmerami, je zrasla zavest. Nekateri veliki listi poudarjajo, da se je prebrisani Sturzo vzdignil kot branitelj demokracije in postavil tako svojo stranko na vodilno mesto. Vse stranke, ki hočejo v državi enakopravnost, gledajo nehotè proti Sturzu. V tem se kaže neverjetna spretnost in sposobnost voditelja Ljudske stranke.

Ministri se odstopili.

Mussolini se prav dobro zaveda novega položaja. Zato je z odločnim protisunkom skušal prekriti Sturzove načrte. V torek opoldne je poklical k sebi ministre Ljudske stranke in zahteval, naj se izjavijo o sklepih v Torinu. Postavil jih je pred izbiro: ali se izrečete brezpogojno zame ali pa morate iz vlade. Kaj je Mussolini z ministri govoril, ne vemo še natančno. Znan pa nam je uspeh pogovora: vsi ministri ljudske stranke so odstopili. Toda glej, Mussolini ni sprejel njihovega odstopa. Rekel je, da hoče še počakati, kakšno stališče zavzame parlamentarni klub ljudovcev do njegove vlade.

Ali je zajec ustreljen?

Mussolini ima svoj poseben načrt: on hoče za sedaj čakati — kakšne posledice bo imel njegov korak v vrstah ljudske stranke. On se hoče prepričati, ali pride do razkola, ako vrže iz vlade ministre ljudske stranke. To se bo videlo brž v par dneh. Ako ne pride do razkola ali če izstopi iz ljudske stranke le peščica ljudi, se Mussoliniju ne splača metati ven ministrov. Kajti natovoril bi si na pleča sovraštvo in opozicijo velike stranke, koristi bi pa ne imel nobene. Le za ceno razkola se izplača izzvati odkrit boj s Sturzom. Zato napenja Mussolini svoj sluh in ostril svojo oko, da bi videl v notranjost ljudske stranke in ugotovil, kaj se tam godi. Mussolini je pomeril in ustrelil, sedaj gleda, če je zajec ubit.

Tudi Sturzo mora v teh dneh silno delati. Mož pregleduje svoje vrste jih preizkuša in urejuje, da bo vedel nastopiti. Kakšen bo konec, ne vemo. Mogoče se nekaj ljudi res odcepi mogoče se pa izkaže, da je bil zajec zadet v zadnji konec repa.

Tiho zborovanje.

Med tem ko to pišemo, se vrši v Milanu skupščina druge velike italijanske stranke. Italijanski socialisti so po fašistovski revoluciji prvič na občnem zboru. V prejšnjih časih je zbuvalo tako zborovanje po vsej državi in v inozemstvu napeto zanimanje. Od občnih zborov socialistične stranke je bila časih odvisna usoda Italije. Ti so časi, ki ležijo daleč za nami. Danes pišejo italijanski časopisi o zborovanju socialistov malo, nekateri samo nekaj vrstic. Kako je do tega prišlo? Prvič se je zvršila fašistovska revolucija, ki je socialiste in komuniste vse premikastila, drugič so temu vzrok njihovi razkoli. Znano je, da se je enotna socialistična stranka razklala najprej 1. 1921 na zborovanju v Livornu, in sicer na socialiste in komuniste. Leto zatem so se razklali socialisti na skupščini v Rimu na zmerneže in na skrajneže. Iz ene stranke so nastale tri. Danes se vrši v Milanu občni zbor skrajnih socialistov, ki imenujejo še nadalje svojo organizacijo: «Italijansko socialistično stranko.»

S komunisti ali brez njih?

Glavno vprašanje, ki ga rešujejo v Milanu, je razmerje do komunistov. V zadnjem času je nastala namreč med socialisti zahteva, da se je treba zopet združiti s komunisti v eno stranko. Tudi Ljening je to zahtevo podprl in italijanskim socialistom naravnost ukazal, da se morajo združiti s komunisti. Le zmerni socialisti, ki jih vodi Turati, ne smejo v novo stranko. Ukaz je sicer jasn, toda vsi niso z njim zadovoljni. V Milanu se vrši torej boj za in proti komunistom. O izidu bomo našim bravcem poročali v prihodnji številki. Kar se vrši v Milanu, je bolj notranjega pomena in ne razburja italijanske javnosti. Do fašistov so socialisti že davno zavzeli svoje stališče. Socialisti so fašistom odkrito sovražni in na tem se v Milanu nič ne spremeni. To zborovanje ne bo trenutno torej nič vplivalo na notranji položaj države.

Vse do zadnjega vinarja!

Med Nemci in Francozi se nadaljuje boj, ki izpodjeda življenske sile obeh narodov. Človeku se zdi, kakor bi bil sam zlodej zasejal sovraštvo med te dve državi. Izgube na premoženju so silne in se večajo vsak dan pri obeh sovražnikih. To ju prav nič ne plaši: oba se pripravljata za nove boje in brusita neprestano novo orožje. Francoski ministrski predsednik Poincarè je odgrnil te dni spomenik padlim vojakom in

spregovoril pri tej priliki govor, katerega so države napeto pričakovale. Vsi so mislili, da bo Poincarè povedal pogoje za mir z Nemci. Toda zagrizeni imperialist, ki spada med največje krivce svetovne vojne, je kratkoma izjavil, da morajo Nemci plačati vse do vinarja! «Mi Francozi bomo držali trdno Porurje v rokah! Nihče nam ga ne iztrže! To zahtevamo naši padli vojaki, katerim odkrivamo danes spomenik!»

Ubogi vojaki! Poincarè vas je gual med vojno v strelske jarke, da ste v blatu izkrvaveli, sedaj pa vas še v grobu izrablja v svoje imperialistične namene!

Bombe na delu!

Govor Poincarèja je zbudil v Nemčiji nov naval ogorčenja. Zopet se je okrepilo nacionalistično gibanje. Poincarèjev govor daje prav nacionalistom, ki trdijo, da so Francozi nenasitni in nasilni, da hočejo Nemčijo vničiti, nemški narod vsužnjiti! Preč s pogajanjmi, orožje v roke! Zob za zob, umor za umor, nasilje za nasilje! In zopet so nemški nacionalisti stegnili svoje roke čez mejo v Porurje. Kakor zadnjič so se vrgli tudi sedaj na železnice. Na postaji Honheide, ki leži na progi med Belgijo in Berlinom, so položili med tračnice bombo, ki naj bi razstrelila ekspresni vlak in povzročila veliko nesrečo. K sreči se je razletel le en voz in je samo strojevodja težko poškodovan. Vojaška oblast je nemudoma izgnala železničarje okraja iz službe.

Drug atentat se je zvršil na progi Düsseldorf-Pariz. Nemški nacionalisti so mislili, da se nahaja v vlaku francoski minister Letroquer in zato so položili na progo dve bombi. Ena se je razstrelila brez uspeha, druga je izruvala iz zemlje precejšen del tračnic in ustavila železniški promet.

Boj na Rurskem postaja torej vedno bolj nasilen in nihče ne ve, kam drvijo dogodki v svoji usodni sili.

Nerušena kriza.

Toliko pričakovani sporazum med Srbiji, Hrvatiji in Slovenci ni še dosežen. Pogajanja med radikali in avtonomisti so zastala. Radič je imel te dni glavno skupščino svoje stranke v Zagrebu in govoril pri tej priliki o sporazumu. Izjavil je, da so radikali nepopustljivi in da se mora boj proti centralizmu nadaljevati. Radič je uporabil glavno skupščino, da razvije vso silo svoje stranke in pokaže javno, s kakšnimi močmi razpolaga na Hrvatskem. Listi pravijo, da se je zbralo na Radičevi skupščini v Zagrebu 70 do 100 tisoč ljudi. Mi ne vemo, ali je Radič postril svojo taktiko le zato, da izsili radikalcem ugodne pogoje ali je pa resnično prekinil z njimi vsa pogajanja.

Zelimo, da pride v državi do sporazuma, kajti le sporazum more dati Jugoslaviji mir in peljati mlado državo na pot napredka.

Sirite Naročajte Berite „Goriško Stražo.“

Občni zbor županske zveze.

Zveza slovenskih županstev v Gorici je imela v soboto dne 14. aprila svoj redni letni občni zbor. Zbralo se je, vkljub neugodnemu vremenu precej zastopnikov naših občin. Pri volitvah so bili izvoljeni: *Bavdaž Kristjan, Kanal, predsednik; Kovač Ignacij, Ajdovščina, podpredsednik; odborniki: Mervic Josip, Št. Peter, Mihelič Josip, Bovec, Mikuž Anton, Sv. Lucija, Mohorčič Ludvik, Sežana in Žigon Josip, Komen; namestniki: Čibej Edmund, Lokavec, Rejec Anton, Šebrelje in Škerk Josip, Šempolaj, Pregledovavci računov: Černigoj Karl Sv. Križ-Cesta, Duršot Franc, Renče in Reščič Josip, Štandrež. Volitvam je sledilo predavanje g. Gorkiča Franca o vprašanju občinskih tajnikov. Na podlagi novega občinskega zakona z dne 11. I. 1923. je pojasnil predavatelj preureditev občine po novih predpisih in v tem okvirju pravice in dolžnosti občinskega tajnika. Poljudno predavanje so sprejeli zborovavci z občin odobravanjem. Pri zadnji točki, slučajnostih, so se rešile nekatere zadeve notranjega pomena in je prišla v razpravo tudi resolucija o izmenjavi denarja. Dr. Besednjak je obrazil položaj zadrug in predlagal, naj se županska zveza, kot zastopnica prizadefega ljudstva za stvar zavzame: Nima pomena govoriti o krivcih! Dejstvo je, da so bile banke protežirane, naše ljudsko zadrugištvost pa nebrezsrčno zapuščeno. Županska zveza*

naj protestira in zahteva izmenjavo ljudskega denarja! Proti temu predlogu se je dvignil dr. Trošt iz Knežaka in zahteval, naj se vsaka resolucija opusti, ker stvar po njegovem ni še jasna. Župan Mikuž iz Sv. Lucije se ne strinja z drjem Troštom in je mnenja, da mora županska zveza protestirati. Tudi župan Kovač iz Ajdovščine misli, da mora zveza zavzeti svoje stališče. Vsi navzoči zborovalci razen dr. Trošta zahtevajo resolucijo. Župan Kovač in dr. Besednjak sestavita besedilo. Obe resoluciji se v bistvu strinjata. Zato predlagajo nekateri župani, naj se sestavi enotno besedilo iz prve Kovačeve in druge Besednjakove resolucije, kar je tudi enoglasno sprejeto.

Tak je bil resničen potek občnega zbora. Obžalujemo zelo, da je tržaška «Edinost» prinesla poročilo, ki je do cela netočno. Želimo, da bi dobila «Edinost» v Gorici poročevalca, ki bo izveščal list stvarno in se bo držal pravil vljudnosti.

Kje je kvestura?

Urade goriške kvesture so premestili iz ulice Alvarez 7 na Travniku v glavarstveno palačo.

Bolniška blagajna v Gorici.

Od 1. januarja do 31. marca je oblolelo 3729 včlanjenih oseb, ki so prejemale podpore za 62.992 dni v znesku 519.905 lir. Povprečna dnevna podpora je znašala 8 lir.

Kaj je novega na deželi**MIREN.**

Te dni se je pripetila na Velikih Rojeh zelo neprijetna dogodka. Peric Rudolf, gostilničar iz Opatjega sela se je vozil iz Gorice v Miren, sedeč na svojem vozu z dvema sovaščanoma in eno žensko. Ko je prišel na Velike Roje med Štandrežom in Mirnom, se približata vozu dva moška, ki sta se vozila na enem kolesu, in vprašata Perica, naj ju vzame na voz. Peric jima odvrne, da ni več prostora. Kolesarja pa je ta odgovor tako ujezil, da sta začela Perica prav krepko psovati in sta planila proti njemu, da ga zagrabita. Prijela sta ga za prsa in potegnili proti tlom. Peric bi bil gotovo padel z voza, da ga ni pravočasno zadržala blizu sedeča ženska. Peric je imel raztrgan telovnik in razcefrano srajco.

Ko sta moža videla, da ne moreta na voz, sta jo odpihala na kolesu proti Mirnu. Toda Peric ne bodi len je pogljal konja, ju prehitel in se ustavil v Mirnu na orožniški postaji. Povedal je svoj slučaj in ko sta kolesarja došla v Miren, sta imela priliko razjasniti stvar orožnikom. Kakor čujemo, slišita moža na ime Žigon.

Vsekakor je to zelo prijazen način, kako stopiti na tuj voz, ki gre mimo po cesti.

V MERNIKU pri Kožbani

so položili v nedeljo temeljni kamen za novo šolo. Po ceremoniji se je vršila pojedina za 35 gostov, da jim ostane ta dan lepše v spominu.

DORNBERG.

Zabrizgal je vlak, zaorjili so «živio» klici, zamajali so robcji in klobuki in vlak je odpihal v svet in odnesel osemindajsetglavo četico naših fantov, naših mladih moči. Šli so k vojakom. — Naši vinogradi bodo vpili po vas mladeniči, naš dom bo žaloval; nič več ne bo vašega petja, ko ste se zvečer vračali iz dela, nič več življenja na vasi ob večernih urah. Pogrešalo vas bo vaše društvo, nenadomestljivi boste svojim očetom in materam. Popravili ste ob slovesu in v tem popevanju ni bilo nič veselega. In kako bi se navduševali, kopuščate doma svoje drage. Pri vojakih vas bo sedaj

čez sto, ravnolotiko delavnih moči bo pogrešal naš vinograd in naše polje! Vi odhajate v tuj svet med tuje ljudi! Izstopili boste v velikih lepih mestih, kot jih do sedaj še niste videli, zdelo se vam bo, da ste prestavljeni na drugi svet. Gledali boste raskošnosti in lepote, ki jih je dovršila božja in človeška roka, hodili boste po širokih ulicah med profumirano in popudrano množico, a ko se boste tega nagledali, vam duša zahrepeni po mirnem kotičku, kjer boste v duhu opazovali vse delo svojih dragih, kje in kaj delajo ob tem času. Videli boste vaše hiše zakajene, še nepopravljene, prazne hleve, iz katerih je sila potegnili že zadnji kravji rep. Spominjali se boste domačih deklet in delali razliko med njimi in onimi, ki dišijo po kačah (kakor se pri nas bolj po domače izražamo) in zahrepeni boste nazaj v svojo domačnost, v naše zakajene, še napol razdrte domove k svoji mami, katera nosi še «firtoh» in «fecou», a tudi zlato srce! Kot vi, bomo tudi mi mislili vedno na vas in si želeli, da vas dobimo spet v svojo sredo, bogatejše na izkušnjah, a nepokvarjene v srcu, zveste same sebi! Bog vas živi!

V BUDANJAH pri Vipavi

so imeli na belo nedeljo veselico, ki je vkljub slabemu vremenu v vsakem oziru krasno vspela. Lepo je bilo petje. Vse je zadovoljila igra trodejanke «Pri kapelici», ki se je v vipavski dolini ta dan prvič igrala, pa je tako lepa poučna in ginljiva, da si bo v kratkem osvojila vse podeželske odre. Veselica se ponovi v nedeljo, dne 22. aprila. Vabimo k tej prireditvi tudi okoličane. Ne bo jim žal.

Iz VELIKIH ŽABELJ.

Na belo nedeljo smo imeli tu slovesno prvo sv. obhajilo, ki se je praznovalo kakor še nikdar prej. Otroci ne bodo nikdar pozabili tega prekrasnega dne. — Naše društvo še vedno spi. Mladina nič ne dela za izobrazbo in oljko. Dekleta se preveč zanimajo za kratka krila in spačene obleke. Vino stoji, upamo pa, da se cena vinu kaj zviša. Naš odjemalec je skoro izključno Trst.

ZATOLMIN.

Na porodu je umrla Ana Bajt, krojačeva soproga. Novorojenček je tudi izdihnil. Ubogemu soprogu naše iskreno sožalje!

BENEŠKA SLOVENIJA.

Na Beneškem se je v zadnjih časih vršila velika gonja proti duhovništvu. Ker so se eskpedicije proti posameznim duhovnikom izjalovile iz strahu pred ljudstvom, ki ljubi svoje duhovne pastirje, so hoteli nekateri koristilovci s silo odpraviti slovenske pridige iz šempeterske farne cerkve.

GOSPODARSTVO**Naš vsakdanji kruh.**

V znoju svojega obraza si boš služil svoj kruh. Tako je bilo rečeno, tako je bilo in bo in tako jetudi danes pri nas, v sedanjem momentu mogoče bolj kot kedaj prej. Debelim egiptovskim kravam so sledile sune, dobrim letinam sta sledili sedaj že dve slabi. Smo li bili nanje pripravljeni, smo li pripravljene še na hujše čase?

Bilo je še pred malo časa. Lire so tekle in na cesti si jih dobil. Priklonil si se, prodal kakšno gnilo topolovo drevo, kakšen kmetijski pridelek, delal par ur in dobil si lire. Brez skrbi si živel, bil bogat in si privoščil poleg belega kruha tudi mesa. Pozabil si na izrek iz božjih ust, ki ti ga pove prvi stavek.

In danes? Denarja primanjkuje, slabe letine sledi ena drugi, prihranki so pošli, visoke davke iztirjavajo, kot gobo nas stiskajo, kot tropine nas izžemajo. Ni mogoče več izhajati! Ali je to res?

Nesrečen je oni, ki nima ob prepadu ograje, ki nima varne roke na globini deroče vode, nesrečen je oni, ki ne vidi bilke, katere se bi mogel oprijeti, najnesrečnejši pa je oni, ki priliko rešitve zamudi in se prepusti valovom, ki ga odneso tja, odkoder ni rešitve.

*

Ako greš po deželi in vprašaš ljudi, kako gospodarsko stoje, boš slišal samo pritožbe, samo tarnanje. Je li vse to upravičeno? Je in ni!

Gotovo so davki visoki in ne vemo še kakšno višino bodo dosegli, letine niso najboljše, trg je zaprt, ponekod, posebno v Istri in tudi na Krasu vlada v marsikateri hiši glad.

Ako čitaš naše politično časopisje ti izveni iz skoro vsakega članka velika mizerija, dopisi z dežele pa ti povedo nekaj drugega. Nič drugega ne izveš, kot da se ljudje veselijo in zabavajo. Po deželi so mnogokje nabiti plakati, ki vabijo na ples, prosto zabavo s plesom itd. En ples stane danes nekaj tisoč, Janez mora imeti nove čevlje, Jože novo kravato, Urška svilene nogavice, Metka svileno novo obleko itd. Torej je še denar.

Ne glad in ne plesi ne kažejo prave slike našega gospodarskega stanja.

*

Govoreč z ljudmi, ki delajo na gospodarski organizaciji našega ljudstva, izveš, kako malo razumevanja je najti pri naših ljudeh za pravo gospodarsko delo. Kapitalistični duh globoko tči v našem kmetskem ljudstvu, ki hoče imeti od vsakih organizaciji vplačanih ali pa še dolžnih 10 lir takoj jutri vsaj 20 lir čistega dobička.

Na sporočila od strani gospodarskih organizacij, da sprejemajo naročila za eno ali drugo blago, se malokdo zmeni. Nobena prava zadruga se pa ne more in in sme podvreči špekulaciji, posebno danes, ko valute še niso ustaljene in ravnatoko tudi ne cene kmetijskim potrebščinam. Ko kmetje blago potrebujejo,

Ker jim pa ne ljudstvo ne državna in ne cerkvena oblast niso šli na limanice, se jim je tudi ta poskus izjalovil. Koristolovci dobro vedo, da ako verno ljudstvo oropajo besede božje v domačem jeziku, ga oropajo tudi vere. Zato se trudijo, a ne za patrioistične namene. Državnim in cerkvenim oblastim gre vsa čast, da so še enkrat ustregli večini našega ljudstva, ki kakor spoštuje državo, tako ljubi tudi svoj materni jezik, kateremu se noče odpovedati samo zato, da vstreže koristilovcem. Popotnik.

je pri zadrugi na razpolago blago samo za naročnike. Nenaročitelji pa hočejo večkrat kljub temu blago! Ker ga pa ne morejo dobiti, začnejo godrnjati in zabavljati čez vodstvo, očitati mu malomarnost in pristranost. Kje je malomarnost?

Spominjam se, kaj je bila hrana našemu ljudstvu pred desetimi, petnajstimi leti. Polenta je bila zvečer in zjutraj domač kruh-pogača. Repe in zelja se je mnogo povžilo. Mesnica je bila odprta samo ob nedeljah, večkrat celo samo ob večjih praznikih. In danes? Ne samo v nedeljo mora biti kupljeno meso, temveč tudi večkrat v tednu, jota in ječmenček ni več dober. Prišli bodo časi ko bo dober, a ga ne bo.

*

V znoju svojega obraza si boš služil svoj kruh. Še mnogo je bogastva med našim ljudstvom, še mnogo je v zemlji skriti «šacova», a ne pod razvalinami razpadlih cerkev in gradov. S pikonom jih bomo dvignili, s plesom jih bomo pripravili, potom močnih gospodarskih organizacij jih bomo pravilno spravili v promet. Proizvodnjo moramo izboljšati in dvigniti, s smotreno gospodarsko organizacijo bomo pridelke uveljavili na trgu.

Ne zabavljajte, ne tarnajte in ne ples na naša rešitev, temveč delo, skrbnost in strokovna izobrazba ter močna gospodarska organizacija.

V znoju svojega obraza si bomo služili svoj kruh, tega ne smemo pozabiti. (Gospodarski list.)

Valuta.

Na tržaški borzi si dobil 18. aprila za 100 avstr. kron 2.8 do 3.1 cent.; za 100 dinarjev 20.50 do 21 lir; za 1 ameriški dolar 20.20 do 20.30 lir; za 1 pfund šterling 94.25 do 94.50 lir.

Cene v Gorici 16. aprila.

Šparglji 4—5 lir, karfijol 0.60—0.80, fižol 1.80—2.20, krompir 0.60—0.70, novi grah 3.20—3.40, maslo 16—18, mleko 1.20—1.40, jajca 40—50, jabolka 1.20—2.40, suhe češplje 3.20—3.60, špinača 0.30—0.40, andivija 1.40—1.60.

Iz Kmetško delavske-zveze.

Na zborovanju K. D. Z. v Gorici in na tozadavnem sestanku, ki se je vršil po velikem shodu vinorejcev v Dornbergu na velikonočni pondeljek, se je sklenilo, da naj se skliče čimprej zborovanje vinorejskih zadrug. Sklicanje sestanka se je poverilo tajniku K. D. Z. drju Bitežnik-u in inženirju Rustji.

Na sestanku naj bi se določil: 1.) načrt za organizacijo goriških vinorejcev; 2.) načrt za razprodajo domačega vinskega pridelka.

Določeni sestanek se bo vršil v četrtek, dne 26. aprila 1923. ob 9. uri dopoldne v prostorih «pri Zlatem Jelenju». I. nadstropje.

Vabila so se razposlala vsem vinorejskim zadrugam in nekaterim hranilnicam in posojilnicam, ki se pečajo z vinsko kupčijo.

Potrebna je največja točnost.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

PROSVETNA ZVEZA.

Sv. Križ. V ned. 22. aprila ponovi na splošno željo tukajšnje Kat. slov. izobr. društvo igro «Divji lovec». Vabimo:

Črniče. Izobraževalni tečaj bo priredila Prosvetna Zveza v našem društvu v nedeljo dne 29. aprila. Pričakujemo tudi udeležencev iz sosednjih društev.

Prosvetna Zveza javlja vsem društvom, da se dobe v tajništvu potrebne tiskovine za društveno poslovanje. Gg. tajniki naj tiskovine naroče!

Telovadnim odsekom ki bi radi proste vaje, javljamo, naj se obrnejo na tajništvo zveze.

KNJIZEVNOST.

France Bevk: Rablji.

Zbirka novel in črtic. Izdala in založila Nar. knjig. v Gorici. Str. 112. Cena L 4.— za broš. izvod. — Ta nova Bevkova knjiga, o kateri bomo še izpregovorili, prinaša 22 novelic in črtic; komur je znan pisatelj iz svoje zbirke «Faraon», ga bo srečal kot dobrega znanca tudi v tej knjigi. Isti duh jo preveja, v isti dobi so črtice nastale. Knjigo, ki jo toplo priporočamo, je mogoče dobiti po vseh knjigarnah.

Da ste mi zdravi, otroci!

Deset poučnih povesti za zdravje šol. mladine. Spisal *Ivan Robida*. Spis je odlikoval s priznalno nagrado zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani. Izdal višji šolski svet. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena 3 Din. Strani 45.

Knjižica podaje v obliki zanimivih povestic najvažnejša zdravstvena pravila in navodila za postopanje pri najpogostejših obolenjih med narodom. Knjižico najtopleje priporočamo vsem šolam za šolsko mladino, ki ji je v prvi vrsti namenjena; prepričani pa smo, da jo bo rado čitalo tudi preprosto ljudstvo. Posebno važnost ima pa knjižica za narodno zdravje in zasluzi zaradi tega, da jo razširimo v zadnje kmečko kočjo.

PIREDITVE.

Užitkarji v Biljah.

V nedeljo 29. t. m. bomo zopet imeli priložnost videti na odru v Biljah lepo igro in slišati ubrano petje. «Užitkarji» je nova igra v treh dejanjih; spisal jo je naš rojak pisatelj Al. Remec. Izšla je v prvih treh zvezkih letošnje «Mladike». Dejanje je vzeto iz domačega življenja in je jako živahno. Pri veselici nastopi priznani zbor z modernimi skladbami.

«Škrati»

bodo imeli svoje veselje v Vrtojbi, in sicer v nedeljo dne 22. aprila. — Kdor hoče imeti vžitka za smeh in meh, naj pride pogledat!

Sv. Križ na Vipavskem.

Kat. iz. društvo vprizori v nedeljo 22. aprila drugič Finžgarjevo dramo «Divji lovec». Prijatelji slovenske umetnosti, udeležite se jej!

Rusi v Grgarju!

V dvorani gospoda Andreja Miljavica se bosta vršili v soboto dne 21. aprila ob 8. uri zvečer in v nedeljo 22. aprila ob 4. uri popoldne dve veliki ruski predstavi. Program je nov: opereta, opera, drama in drugo. Scenerija je nova. Udeležite se jih vsi!

DAROVI.

Za «Alojzijevišče» so darovali gg.: župnik 3udin 10 L; Ivan Hvala 5.30 L; brata Abuja 26 I jesika. Iskrena hvala!

Vprašanje.

Moj brat je napravil lastnoročno oporoko, predno je odšel k vojakom. Ali je veljavna? Odgovor: je veljavna, tudi če je brez prič.

Hedvika Slabe
Pino Paulin

danes poročena

Ildria 16. IV. 23 Gorica

Odvetnik

Dr. Viktor Devetak

je otvoril svojo pisarno

v Tolminu

Gene brez konkurence!

Pri tvrdki

Anton Terpin in drug

Via Rastello 10 — GORICA

dobite najbolj bogato izbero manu-fakturnega blaga, kakor: volne, tkanine, bombaževine za gospe in gospode; etamin, batist, svile, perkal raznovrstnega blaga za srajce, as-sfort, regadin Ritorti, žameta za moške obleke i. t. d.

Velika izbira perila za neveste odeje, kovtre, volnena posteljna pre-grinjala, volne in žime za žimnice.

Velika zaloga vseh predmetov za birmo.

Gene brez konkurence!

Na debelo!

Na drobno!

Brivnica v zvezi s česalnim salcnem za gospe in gospode, pohištvom in stanovanjem je na prodaj. Pismene ponudbe pod: Slovenija 22, (poštno ležeče) Ptuj.

Pozor gospodinje.

Dnevno sveža pražena kava najboljših vrst se dobi v trgovini

R. NARDIN

v GORICI

Via S. Giovanni 10.

Razpošilja se tudi po pošti!

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruga v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

RSzprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare	od 200 lir naprej
posteljnjake	90 " "
vzmeti (sušte)	70 " "
blazine	60 " "
kompletne spalnice 800 " "	

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov. Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Harmonije, klavirje, violine, mandoline, kitare, strune, sploh — vse muzikalne potrebščine. Lastna izdelovalnice harmonijev orgel, strun za klavirje, klavirje, brde, tamburice. Uglašenje in popravila cerkvenih orgel, klavirjev i. t. d. ceno in z garancijo izvršuje in dobavlja tvrdke IV. KACIN GORICA Via Carlo Favetti 6.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš nad vse ljubljani

FRANC

po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Tolmin, 15. IV. 1923. Zalujoča družina Polenčič.

ZAHVALA.

O priliki prebitke izgube naše nepozabne

AMALIJE STROSSAR

upraviteljice „Goriške Straže“

izrekamo prisrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so se vdeležili pogreba ali nam na katerikoli način izkazali svoje sočutje. Iskreno se zahvaljujemo preč duhovščini, darovalcem vencev in cvetja. — Bog vsem stotero povrni!

Gorica, dne 14. aprila 1923.

Zalujoči: Marija Strossar mati.
Milka por. Scherb, sestra in ostali sorodniki.

Hotel - Restavracija „Zlati jelen“

v Gorici, Via Stretta

vsem znan po svoji točni postrežbi, dobri kuhinji in pristnih domačih vipavskih, briških vinih in izvrstnem kraškem teranu se priporoča vsemu občinstvu za obilen obisk. — Na razpolago so tudi lepe in snažne sobe za potnike.

Pridite in prepričajte se:

Lastnik **Al. Vida.**

POZOR! Odda se po pomoti preostalih 25 iztisov letošnjih knjig Družbe sv. Mohorja, (4 knjige za 4 Lire.) Kdor jih želi prevzeti, vse ali deloma, naj pošlje dotično svoto in poštne pošiljatve na naslov: Župnijski urad pri Sv. Luciji ob Soči.

Pozor! Podpisani naznanjam sl. občinstvu, da začeni z današnjim dnevom sprejemam v popravo žepne ure, ure budilke in druge po najnižjih cenah od 6 lir naprej.

M. ŠULIGOJ, urar Via della Barriera 43 (pri državnem kolodvoru) GORICA.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr. uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po močnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galice, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa pestavna sredstva v pospeševanje zadržništva in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

ene zmerne!

Pozor na domačo tvrdko!
Franc Saunig - Gorica
Gosposka ulica, sedaj v. Carducci št. 25

Velika izbira Pfaffovih in drugih šivalnih strojev iz prvih nemških tovarn za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevo poštino prosti. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem voženju.